

DE ZES ZWANEN.

EENS op een dag ging een koning op jacht in een uitgestrekt woud, en hij vervolgde een hert zoo hardnekkig, dat niemand van zijn gevolg hem bij kon houden. Toen de avond viel, ontsnapte hem het dier; de koning hield zijn paard in en keek rondom zich. Hij herkende de streek niet en merkte dat hij verdwaald was. Vergeefs probeerde hij een pad te vinden dat hem uit het woud kon leiden, maar nergens was in het dichte struikgewas een pad te bekennen. In eens zag hij een oud vrouwtje met een schommelend hoofd naar hem toekomen. Dat was een heks, maar de koning wist dat niet.

„Goede vrouw,” zei de koning, „kan je me niet de weg door het bosch wijzen.”

„O ja, heer koning,” antwoordde zij, „dat kan ik wel, maar onder één voorwaarde, en als u die niet vervult, dan komt u nooit uit het bosch en dan moet u van honger sterven.”

„Wat is dat voor voorwaarde?” vroeg de koning.

„Ik heb een dochter,” zei de oude heks, „die is zoo mooi, een tweede is er zoo op de heele wereld niet te vinden; zulk een schoonheid verdient wel uw vrouw te worden. Als u met haar trouwen wilt en haar koningin wilt maken, dan wijs ik u de weg uit het bosch.”

De koning dacht, dat verhongeren toch nog erger was, en beloofde de heks te doen wat zij vroeg. Toen bracht zij de koning naar haar huisje waar haar dochter bij het vuur zat. Deze ontving de koning alsof zij hem verwacht had. Hij zag wel dat zij zeer schoon was, maar zij beviel hem toch niet en hij vond het griezelig om haar aan te zien. Maar hij had het beloofd, en zette het meisje op zijn paard. Nu wees de oude heks hem de weg, en de koning bereikte weer zijn kasteel waar wel-dra de bruiloft gevierd werd.

De koning was vroeger al getrouwd geweest, maar zijn vrouw was gestorven en had hem zeven kinderen nagelaten: zes jongens en één meisje. Hij hield van zijn kinderen het meest van alles in de wereld. En omdat hij bang was dat zijn tweede vrouw hen niet goed zou behandelen of hen misschien wel kwaad zou doen, bracht hij ze in een eenzaam slot dat midden in het woud stond. Het slot lag zoo verborgen en de weg daarheen was zoo moeilijk te vinden, dat de koning die zelf nooit

Deze ontving de koning alsof zij hem verwacht had.

terug had kunnen vinden, wanneer er niet een wijze vrouw was geweest die hem een wonderbaar kluw garen ten geschenke gegeven had. Wanneer hij die kluw voor zich uit wierp, rolde die vanzelf uit en wees hem zoo de weg.

De koning echter ging zoo vaak zijn geliefde kinderen opzoeken, dat het de nieuwe koningin opviel, dat haar man zoo dikwijls het bosch in ging. Ze was nieuwsgierig om te weten wat hij daar toch telkens alleen in dat bosch te doen had. Ze gaf aan zijn dienstknechten groote sommen geld, als die haar dat konden vertellen; en daardoor verleid, verrieden zij het geheim en vertelden haar ook van de kluw, die alleen in staat was hem de weg te wijzen.

Nu had zij geen rust voordat ze uitgevorscht had waar de koning die tooverkluw bewaarde. Toen ze dat wist, maakte zij van witte zijde kleine hemdjes, en doordat zij van haar moeder alle heksen-kunsten geleerd had, naaide zij tooverkracht in die hemdjes.

Toen eens de koning uitgereden was om te jagen, nam zij die hemdjes mee en ging het bosch in; de kluw wees haar de weg. Toen de kinderen in de verte iemand zagen aankomen, dachten zij dat het hun goede vader was en sprongen hem vol blijdschap tegemoet. Maar de koningin gooide vlug over ieder kind een hemdje heen, en zoodra dit hen had aangeraakt, waren ze in zwanen veranderd en vlogen hoog boven het bosch uit, de wijde wereld in.

De koningin ging heel tevreden naar huis, ze dacht dat ze nu van die stiefkinderen bevrijd was. Maar het zusje was niet met de broertjes meegeloopen en de koningin wist niet dat er ook een zusje was.

De volgende dag kwam de koning naar het woudslot om zijn kinderen te bezoeken, maar hij vond alleen zijn dochttertje, dat heel bedroefd was.

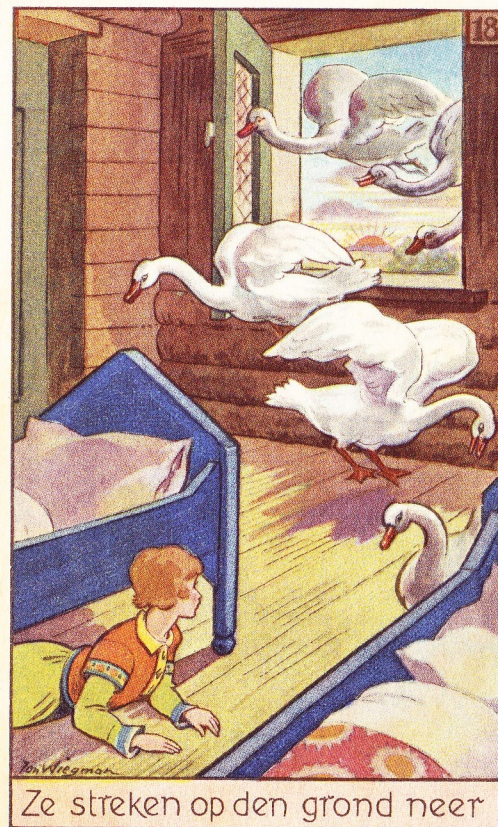
„Waar zijn je broertjes?” vroeg de koning.

„Ach lieve vader,” snikte zij, „die zijn weg, en ze hebben mij alleen achtergelaten.” Nu vertelde zij schreiend dat zij door het venster gezien had, hoe haar broertjes in zwanen omgetooverd waren en hoe die uit het bosch waren weggevlogen, en zij toonde hem de veeren die de zwanen hadden laten vallen en die zij had opgeraapt.

De koning was erg bedroefd, maar kon toch niet denken dat de koningin zoo boosaardig gehandeld had. Hij was bang dat zijn dochttertje ook geroofd zou worden en wilde haar meenemen. Maar het meisje was bang voor de stiefmoeder en smeekte de koning om nog deze nacht in het slot te mogen blijven.

Maar toen de koning was heengegaan, hield zij het alleen in het slot niet uit. Het arme kind dacht: „Ik kan hier niet langer blijven, ik wil mijn broers gaan zoeken.” En zoodra het donker werd, vluchtte ze weg, diep het bosch in. De heele nacht liep zij door en ook de volgende dag, tot zij van moeheid niet verder kon. Juist toen ze op het punt was van uitputting neer te zinken, zag ze een jagershuisje. Daar ging ze heen en vond daar een kamer met zes bedden. Maar ze durfde niet goed in zoo'n bed te gaan liggen, en kroop onder een ervan, om zoo de nacht op de harde vloer door te brengen. Juist ging de zon onder, en eensklaps hoorde zij een geruisch van vleugels, dat waren zes zwanen die door het open venster naar binnen kwamen vliegen. Ze streken op de grond neer, en bliezen toen tegen elkaar, dat de veeren er afvlogen en de heele zwanenhuid erbij, alsof ze een hemd uittrokken. Toen keek het meisje van onder het bed uit, wat er gebeurde en ze herkende haar broers. Nu kroop ze te voorschijn en viel haar broers om de hals, en ze waren allen erg blij elkaar weer te zien. Maar de vreugde was van korte duur.

„Je kan hier niet blijven,” zeiden de broers tegen hun zusje, „dit is een herberg voor roovers, en als die thuis komen en ze vinden je, dan zullen ze je dood slaan.”

„Kunnen jullie me dan niet beschermen?” vroeg het meisje.

„Nee,” zeiden ze „want we kunnen iedere avond alleen maar een kwartier lang onze zwanenhuid afleggen en weer onze menselijke gedaante aannemen; daarna worden we weer in zwanen veranderd.”

Dat was een erge teleurstelling voor hun zusje. Ze begon bitter te schreien en vroeg: „Is er dan geen manier dat ik jullie kan verlossen?”

„Nee,” zeiden ze, „dat zal niet gaan, want de voorwaarden zijn te moeilijk. Zes jaren lang mag je niet praten en niet lachen, en in die tijd moet je voor ons zes hemdjes uit sterrebloemen naaien. Maar bedenk goed dat als je ook maar een enkel woord zou zeggen, dan zou al je werk voor niets zijn.” Nauwelijks hadden de broers dit gezegd of het kwartier was om en ze vlogen weer als zwanen door het venster weg.

Het meisje nam toen het vaste besluit om haar broers te verlossen, al zou het ook haar leven kosten. Zij verliet de hut en ging verder het bosch in, waar ze in een boom ging zitten en zoo de nacht doorbracht. De volgende morgen vroeg ging ze sterrebloemen zoeken en toen ze er genoeg had, begon ze te naaien. Praten kon ze met niemand en tot lachen was ze niet gestemd; ze zat dus maar stil te werken en lette alleen op haar arbeid.

Zoo had ze lange tijd met werken doorgebracht, toen eens de koning van dat land in het bosch ging jagen, en zijn jagers het meisje ontdekten dat in de boom zat. Zij riepen haar toe en vroegen: „Hoe heet je?” Maar het meisje gaf geen antwoord. „Kom er maar uit,” zeiden ze, we zullen je geen kwaad doen.” Maar ze schudde van nee en bleef zitten. Toen de jagers haar verder met vragen lastig vielen, liet zij haar gouden halsketting naar beneden vallen om hen tevreden te stellen. Maar ze bleven doorgaan met bij haar aan te dringen dat ze mee zou gaan. Toen liet ze haar gordel vallen;

toen dat ook niet hielp, volgden haar kousebanden en daarna alle kledingstukken die ze missen kon, tot ze eindelijk alleen nog maar haar hemdje aan had. Maar de jagers lieten zich door dit alles toch niet van hun voornemen afbrengen: ze klommen in de boom, tilden het meisje er uit en brachten het voor de koning.

De koning vroeg: „Wie ben je?” Wat doe je in die boom?” Maar het meisje antwoordde geen enkel woord. Hij vroeg het in alle talen die hij kende, maar het meisje bleef stom als een visch. Ze was zoo mooi, dat de koning er door getroffen werd, en hij kreeg haar zoo lief, dat hij haar zijn koningsmantel omsloeg, haar voor zich op het paard zette en zoo naar zijn slot terug reed. Daar zorgde hij dat zij prachtige kleeven kreeg en toen straalde zij van schoonheid, maar er was geen woord uit haar te krijgen en zij keek altijd even ernstig. De koning liet het meisje aan tafel aan zijn zijde plaats nemen, en haar bescheiden manieren bevielen hem zoo zeer, dat hij zeide: „Met dit meisje wil ik trouwen en met niemand anders op de wereld”; en dus werd spoedig de bruiloft gevierd.

Maar de koning had een moeder die een booze vrouw was. Deze was heel ontevreden met dit huwelijk en ging kwaad

spreken van de jonge koningin. „Wie weet waar dat schepsel vandaan komt, dat niet eens praten kan,” zei ze; „zij is niet waard de vrouw van een koning te zijn.”

Toen na een jaar de koningin een kindje kreeg, nam de booze vrouw het weg, en terwijl de jonge koningin sliep, bestreek zij haar mond met bloed. Toen ging zij naar de koning en klaagde haar bij hem aan, dat zij een menscheneetster was. Maar de koning geloofde daar niets van en duldde niet dat men haar kwaad deed. Intusschen bleef de jonge koningin aldoor aan de hemden van sterrebloemen naaien en bekommerde zich om niets anders.

De volgende maal dat ze weer een mooi jongetje kreeg, bedroog de booze vrouw haar op dezelfde wijze, maar weer kon de koning niet gelooven dat de beschuldiging waar was. Hij zei: „Zij is veel te braaf en te goed dan dat zij zoo iets zou kunnen doen; als zij niet stom was en zich verdedigen kon, dan zou haar onschuld dadelijk aan het licht komen.” Maar toen het met haar derde kindje weer evenzoo ging en de koningin zich nog altijd met geen enkel woord verdedigde, toen moest de koning wel toelaten dat zij aan het gerecht werd overgeleverd, en dit veroordeelde haar tot de brandstapel.

Toen de dag aanbrak waarop het vonnis voltrokken zou worden, was juist de laatste dag van de zes jaren om, dat zij niet had mogen spreken of lachen, en nu had zij haar geliefde broers van de toovermacht verlost. De zes hemden waren gereed gekomen, alleen ontbrak van het zesde nog de linker mouw. Toen zij naar de brandstapel geleid werd, nam zij de hemdjcs op haar arm mee, en toen zij boven op de houthoop stond en het vuur juist zou aangestoken worden, zag zij in de verte zes zwanen die aan kwamen vliegen. Toen voelde zij dat het oogenblik der verlossing kwam, en haar hart werd vervuld met groote vreugde. De zwanen kwamen op haar aanvliegen en streken bij haar neer, zoodat zij de hemdjcs over hen heen kon werpen. En zoodra die hen aanraakten, vielen de

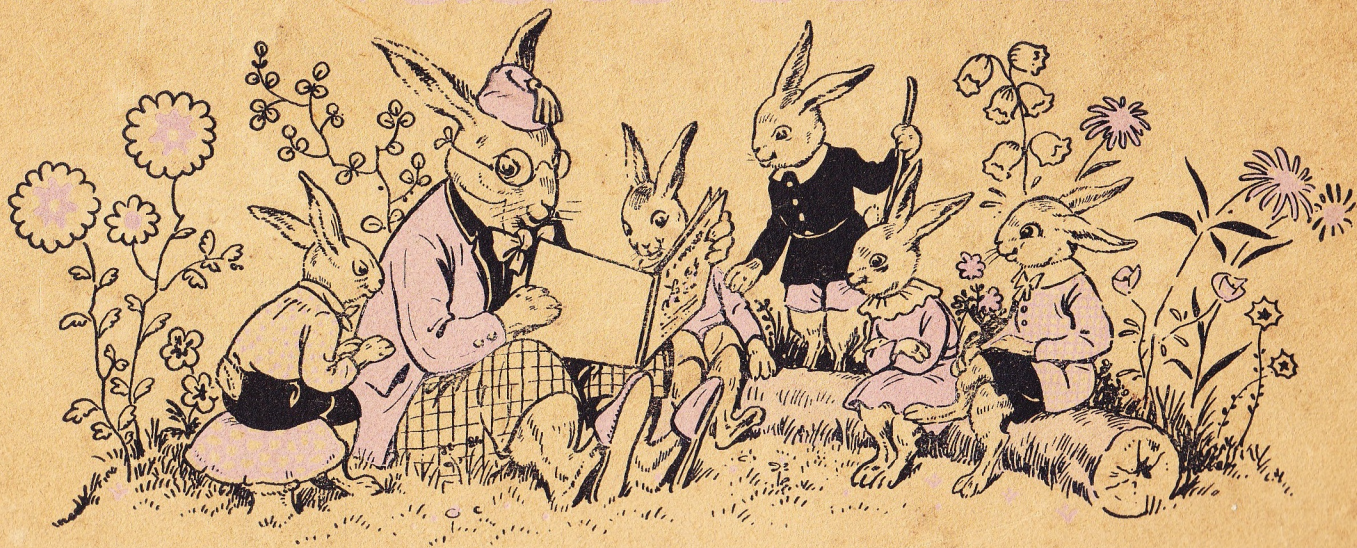
zwanenhuiden af en voor haar stonden de broeders in hun mannelijke schoonheid en kracht; alleen de jongste miste zijn linkerarm en had in plaats daarvan een zwanenvleugel op zijn rug. Zij omhelsden en kusten elkaar, en de koningin ging naar de koning toe die geheel in de war was en zeide hem: „Lieve man, nu mag ik eindelijk spreken en je zeggen dat ik onschuldig ben en valsch ben beschuldigd.” En zij vertelde hem hoe de booze vrouw haar bedrogen had en haar drie zoontjes had weggenomen en ze verborgen had.

Nu beval de koning dat zijn zoontjes onmiddellijk bij hem gebracht zouden worden. En hij omhelsde zijn dappere vrouw en vroeg haar vergiffenis, maar de booze vrouw kreeg haar verdiende straf. En de koning en de koningin met haar zes broeders leefden nog lange jaren in voorspoed en geluk.

Zag zij in de verte zes zwanen, die aan kwamen vliegen

Sprookjesboeken van Vader Haas

NAVERTELD DOOR FELIX ORTT MET PRENTIES VAN JAN WIGMAN

VIJFDE BOEKJE

UITGAVE VAN HAAS' AZIJN FABRIEKEN NV

— HAARLEM —

Sprookjesboeken van Vader Haas

VIJFDE BOEKJE

Sprookjes van Grimm, voor de kleintjes naverteld

DOOR

FELIX ORTT